Algemene beschouwingen

Programmabegroting 2027

Beste inwoners van Maasgouw

Geacht college, griffier, gemeenteraad en ambtenaren.

1. Intro

Voorzitter,

Voordat wij in gaan op de inhoud van deze begroting, kunnen wij niet voorbijgaan aan het bericht dat de raad recent heeft ontvangen over de geconstateerde fout in de begroting.

VVD Maasgouw is geschrokken van de omvang van deze fout. Het gaat niet om een klein verschil, maar om een structureel bedrag van € 629.000 per jaar waardoor de begroting meerjarig niet sluitend blijkt te zijn. Dat is een serieus gegeven dat vragen oproept over de financiële beheersing en de controle binnen de organisatie.

De inwoners van Maasgouw verwachten van ons dat wij verantwoordelijkheid nemen en vooruitkijken. De fout is vastgesteld, de oorzaak wordt benoemd en nu ligt de opdracht om te zorgen dat de begroting weer op orde komt.

Maar voorzitter, er zit ons daarbij wel iets dwars.

Vorig jaar hebben we uitgebreid gesproken over de verhoging van de OZB, waar VVD Maasgouw geen voorstander van was. Toen kregen we nadrukkelijk te horen dat de algemene reserves niet gebruikt konden worden om financiële keuzes te verzachten.

Die keuze hebben al onze inwoners in Maasgouw uiteindelijk wel in hun portemonnee gevoeld.

Juist daarom vinden wij het belangrijk dat volledig transparant wordt uitgelegd hoe deze fout heeft kunnen ontstaan en welke lessen hieruit worden getrokken.

VVD Maasgouw zal de voorgestelde oplossingen kritisch beoordelen, maar wel vanuit de overtuiging dat we samen verantwoordelijkheid dragen voor een financieel gezonde gemeente. Wat ons betreft moeten we daarbij zoveel mogelijk vasthouden aan onze ambities voor Maasgouw, zonder inwoners onnodig op kosten te jagen met extra belastingverhogingen.

Voor ons is duidelijk wat er nu nodig is: verantwoordelijkheid nemen, ervan leren en vooruitkijken. En dat laatste willen we vandaag vooral doen.

2. **Verkeersveiligheid voor onze toekomst**

   Verkeersveiligheid is geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor een veilige leefomgeving. Zeker als het gaat om kinderen die dagelijks lopend of fietsend naar school gaan.

   In de programmabegroting zijn middelen opgenomen voor een veilige schoolomgeving bij De Toermalijn. Maar verkeersveiligheid stopt niet bij het schoolplein.

   Veel leerlingen bereiken de school via de route Brachterbeek, Tergouwen en Kruisweg. Daarom dienen wij vandaag een amendement in.

   Met relatief beperkte maatregelen kunnen we de veiligheid aanzienlijk verbeteren. Denk aan een 30 km/u-zone richting de school, een veilige voetgangersoversteek en het slim combineren van deze aanpassingen met de ontwikkeling van de appartementen aan de Zandkuilweg.

   Dit amendement past naadloos binnen het coalitieprogramma, waarin is afgesproken te investeren in verkeersveiligheid op plekken waar die onder druk staat.

   Laten we daarom gebruikmaken van het momentum dat er nu is en investeren in een veilige schoolroute voor de kinderen van vandaag én morgen.

3. **Toeristische meerwaarde**

   VVD Maasgouw ziet toerisme als één van de economische motoren van Maasgouw. Jaarlijks kiezen veel bezoekers voor onze gemeente vanwege de Maasplassen, onze natuur, onze horeca en de gastvrijheid van onze ondernemers. Dat zorgt voor werkgelegenheid, inkomsten en levendigheid in onze kernen.

   Tegelijkertijd stelt het college voor om de toeristenbelasting fors te verhogen naar € 4,00 per overnachting. VVD Maasgouw begrijpt dat bezoekers mogen bijdragen aan voorzieningen waar zij gebruik van maken. Daar hoort wat ons betreft wel een belangrijke voorwaarde bij: als je meer vraagt van toeristen en ondernemers, moet je ook laten zien wat Maasgouw daarvoor terugdoet.

   Niet een belasting die verdwijnt in de algemene middelen, maar als een investering in de kwaliteit van onze gemeente.

Denk aan goede fiets- en wandelroutes, aantrekkelijke verblijfsgebieden, duidelijke bewegwijzering, recreatieve voorzieningen en een krachtige promotie van Maasgouw. Investeringen die niet alleen bezoekers ten goede komen, maar ook onze inwoners.

VVD Maasgouw gelooft daarbij in samenwerking. Onze toeristische ondernemers zijn niet alleen belastingbetalers, maar ook werkgevers en investeerders in Maasgouw. Zij weten als geen ander waar kansen liggen en welke investeringen daadwerkelijk verschil maken. Meepraten niet vanaf de zijlijn, maar samen met de gemeente aan tafel.

Een hogere toeristenbelasting mag nooit een doel op zichzelf zijn. Het moet een middel zijn om Maasgouw aantrekkelijker, sterker en economisch vitaler te maken. Daarom dienen wij vandaag een motie in om die samenwerking structureel te maken, zodat toeristenbelasting ook daadwerkelijk leidt tot meerwaarde.

4. Erfgoed

Maasgouw mag trots zijn op haar rijke historie en cultuur. Erfgoed is daarbij meer dan alleen stenen. Erfgoed leeft ook in archieven, documenten, foto's, verhalen en de kennis van vrijwilligers die zich daar dagelijks voor inzetten.

Daarom vragen wij het college om nog één actieve bemiddelingspoging te ondernemen om het RHIDOC, Museum Thorn, VVV en de Heemkundevereniging weer met elkaar aan tafel te krijgen. Niet om plannen op te leggen, maar om te onderzoeken of er alsnog een gezamenlijke visie en mogelijk een gezamenlijke locatie kan ontstaan waarin het erfgoed van Thorn in de volle breedte wordt gepresenteerd.

Het beeld ontstaat dat partijen steeds meer afzonderlijk opereren, terwijl juist samenwerking de grootste meerwaarde zou kunnen opleveren.

Ons erfgoed verdient samenwerking voor het verhaal dat wij willen doorgeven aan volgende generaties.

5. Energielandschap

De energietransitie is noodzakelijk. In onze gemeente Maasgouw merken we dagelijks wat dat betekent. Met name in en rondom Brachterbeek, waar belangrijke ontwikkelingen plaatsvinden rondom het energieknooppunt Maasbracht.

Er zijn inmiddels mooie stappen gezet. Denk aan de asbestsanering van Koeltoren A en de aanstaande sloop van de olietanks op het terrein van de Clauscentrale.

We moeten oog hebben voor de gevolgen die de energie-infrastructuur heeft voor onze inwoners. Voor ons staan daarbij drie zaken centraal**:** leefbaarheid, gezondheid en bereikbaarheid.

Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor gebiedsinvesteringen in regio's waar veel nationale energie-infrastructuur samenkomt. Dat biedt Maasgouw kansen om niet alleen de gevolgen van deze ontwikkelingen op te vangen, maar ook daadwerkelijk te investeren in de kwaliteit van onze leefomgeving.

De hele gemeente Maasgouw verdient aandacht waar de energietransitie haar sporen nalaat.

Voorzitter, de energietransitie mag dan van nationaal belang zijn, de leefbaarheid is van lokaal belang en juist die twee moeten hand in hand gaan.

Wij vragen het college daarom om voortvarend werk te maken van de gebiedsinvesteringen, de participatie en concrete verbeterplannen. Zodat onze inwoners niet alleen de lasten van de energietransitie ervaren, maar ook daadwerkelijk kunnen profiteren van investeringen in hun leefomgeving.

6. Beleid

Voor VVD Maasgouw draait het uiteindelijk om één belangrijke vraag: wat merken onze inwoners, ondernemers en verenigingen daadwerkelijk van het beleid dat wij hier met elkaar maken?

Wij willen sterke, leefbare dorpskernen, met voorzieningen waar dat mogelijk is. Ondernemers verdienen ruimte en ondersteuning. Verenigingen, vrijwilligers en gemeenschapshuizen vormen het hart van onze samenleving. Daarom vinden wij ook dat verenigingen geen leges zouden moeten betalen voor hun maatschappelijke activiteiten.

Multifunctionele centra spelen een belangrijke rol in de leefbaarheid en ontmoeting binnen onze kernen. In Stevensweert ligt er nog een belangrijke opdracht. Daar moeten we ook samen met inwoners en verenigingen werk maken van een toekomstbestendige ontmoetingsplek.

Daarnaast moeten we blijven bouwen aan voldoende woningen voor starters, gezinnen en senioren en mogen we ook onze woonwagenbewoners niet vergeten. Er ligt een duidelijke woonopgave voor deze doelgroep, zowel binnen Maasgouw als specifiek in Thorn. We moeten afspraken omzetten in concrete resultaten en zorgen voor passende woonruimte.

De uitvoering van de Spreidingswet vraagt ook onze aandacht. Maasgouw heeft hierin een wettelijke verantwoordelijkheid. Wij vinden dat we die verantwoordelijkheid serieus moeten nemen. Dat vraagt om duidelijke keuzes, een

realistische aanpak en zorgvuldige communicatie met onze inwoners. Draagvlak en betrokkenheid vanuit de samenleving zijn daarbij essentieel.

Voorzitter, we kunnen vandaag nog veel meer onderwerpen noemen. Van sport en gezondheid tot jeugdzorg, veiligheid en onze dienstverlening. Maar voor ons komt het uiteindelijk neer op één simpele vraag: wat merken onze inwoners ervan? Merken zij dat Maasgouw een gemeente is waar het prettig wonen, werken en ondernemen is? Waar je je veilig voelt, waar voorzieningen op orde zijn en waar ruimte is voor initiatief?

Dat begint wat ons betreft met luisteren. Als er plannen worden gemaakt die inwoners raken, betrek hen dan op tijd. Niet als de belangrijkste keuzes eigenlijk al zijn gemaakt, maar juist op het moment dat hun ideeën en zorgen nog verschil kunnen maken.

Goed bestuur betekent ook verantwoordelijkheid nemen. Zeker nu we voor een flinke financiële opgave staan. Dat betekent dat we keuzes moeten durven maken en kritisch moeten kijken naar onze uitgaven.

Want aan mooie plannen op papier hebben inwoners uiteindelijk weinig als ze daar in hun dagelijks leven niets van merken. Voor VVD Maasgouw is dát waar goed lokaal bestuur om draait: luisteren naar wat er speelt, verantwoordelijkheid nemen, keuzes durven maken en vervolgens ook leveren.

Ruimte geven aan inwoners, ondernemers en verenigingen die zelf initiatief nemen. Niet onnodig in de weg zitten. En vooral: doen wat we beloven. Uiteindelijk beoordelen onze inwoners ons niet op alles wat we van plan zijn, maar op wat we daadwerkelijk voor elkaar krijgen.

7. Tot slot

VVD Maasgouw zal deze begroting beoordelen op één criterium: draagt zij bij aan een financieel gezonde gemeente waarin inwoners veilig kunnen wonen, ondernemen en leven. Vanuit die verantwoordelijkheid gaan wij het debat graag aan.

Dank voor de inzet van velen, waaronder griffie, ambtenaren, college maar ook de fracties onderling. Wij vertrouwen erop dat we vandaag een goed overwogen besluit kunnen nemen over de programmabegroting 2027.